

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายณภดล เทพพิทักษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๐/๒๕๖๖

เรื่องพิจารณาที่ ๒๐/๒๕๖๖

วันที่ ๒๙ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { ศาลอาญา ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๓) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ ได้กำหนดเงื่อนไขที่จะตรากฎหมายจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพไว้ให้ชัดเจน กล่าวคือ ถ้าเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพที่รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญจะกำหนดได้แต่เฉพาะตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้โดยเฉพาะ มาตรานี้ได้กำหนดเงื่อนไขไว้ ๔ ประการ คือ (๑) ต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม (๒) ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ (๓) จะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ และ (๔) ต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ ส่วนมาตรา ๓๔ กำหนดเพื่อคุ้มครองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น ๆ ของบุคคล และเสรีภาพทางวิชาการ การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ พร้อมทั้งกำหนดเงื่อนไขที่เป็นข้อยกเว้นไว้ว่า เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับ

๒๗

ไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (๑) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตาม ประมวลกฎหมายอาญา (๒) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่ น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคง ในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิด ความตื่นตระหนกแก่ประชาชน (๓) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิด เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา ...”

ข้อโต้แย้งของจำเลยที่ว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ใช้ถ้อยคำอันเป็นองค์ประกอบความผิดไม่มีความแน่นอน และไม่ได้กำหนดนิยามไว้อย่างชัดเจน เปิดช่องให้มีการใช้กฎหมายกลั่นแกล้งประชาชน กระทบกระเทือน ต่อเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ขัดต่อหลักการบัญญัติกฎหมายซึ่งมีโทษทางอาญา เพราะบุคคล จะต้องรับโทษทางอาญาก็ต่อเมื่อกฎหมายได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนในขณะกระทำความผิด กระทบต่อ คักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และความเสมอภาคของบุคคล ขัดต่อหลักนิติธรรม และจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ ของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๔ นั้น

เห็นว่า การตรากฎหมายของผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติให้บุคคลต้องรับผิดทางอาญาจะต้องมีความชัดเจน แน่นนอน ตามหลักความแน่นอนชัดเจนแห่งกฎหมาย เนื่องจากการลงโทษทางอาญาเป็นมาตรการ ที่กระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคล แต่อย่างไรก็ตาม การที่จะบัญญัติให้ละเอียดชัดเจนแน่นอนลงไป ทุกกรณีย่อมเป็นไปได้ กฎหมายอาจบัญญัติถ้อยคำเพียงเท่าที่ชัดเจนแน่นอนพอควรและอาศัย การตีความกฎหมายตามตัวอักษรโดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นด้วย เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ซึ่งเจตนารมณ์ของกฎหมายที่กำหนดโทษทางอาญามุ่งที่จะควบคุมการกระทำความผิดและลงโทษผู้กระทำ ความผิด การบัญญัติกฎหมายเปิดช่องให้ศาลพิจารณาว่าการกระทำใดควรจัดว่าเป็นความผิดอาญาหรือไม่ มีลักษณะเป็นการใช้กฎหมายเพื่อความยุติธรรมและมุ่งคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลและประโยชน์ของสังคม เป็นสำคัญ หากกรณีที่มีข้อสงสัยในเจตนารมณ์ของกฎหมาย และอาจตีความบทบัญญัติของกฎหมายได้ เป็นหลายนัย ศาลย่อมตีความในแง่ที่เป็นประโยชน์แก่จำเลย ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้ที่ถูกลงโทษ จะได้รับความเป็นธรรมภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๑) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าสู่ ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือน ปลอม หรืออันเป็นเท็จ โดยเจตนาทุจริตหรือ

๑๖๐

โดยหลอกลวง โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือประชาชน แต่ไม่รวมถึง การใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท เนื่องจาก วัตถุประสงค์ที่มุ่งคุ้มครองระหว่างความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖ และมาตรา ๓๒๘ กับความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๑) มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ความผิดตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๑) เป็นกฎหมายที่กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งคุ้มครองประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ ส่วนความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญานั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งคุ้มครองชื่อเสียงและศักดิ์ศรีของบุคคลผู้ถูกใส่ความ ส่วนมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๒) เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและปราบปรามการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ ทั้งนี้ ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จนั้นจะต้องเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน แม้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง จะรับรองบุคคลให้มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น แต่เสรีภาพของบุคคลดังกล่าวจะต้องอยู่ภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย กล่าวคือ บุคคลยังมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นได้ตราบเท่าที่ไม่กระทำการที่เป็นความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการรักษาความมั่นคงของรัฐ อันส่งผลให้รัฐสามารถใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และสังคมโดยรวม สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง ประกอบกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป โดยกำหนดองค์ประกอบความผิดและบทกำหนดโทษตามแต่ลักษณะความผิดไว้อย่างชัดเจนแน่นอนพอควรตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ มิได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ทั่วไปของความรับผิดชอบทางอาญาที่ผู้กระทำความผิดจะต้องรับผลแห่งการกระทำหรืองดเว้นการกระทำนั้น เมื่อมีกฎหมายบัญญัติไว้ว่าเป็นความผิด มิได้ขัดต่อหลักการบัญญัติกฎหมายที่มีโทษทางอาญา

อีกทั้งไม่ได้กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญ รับรองไว้ ดังนั้น พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง

สำหรับข้อโต้แย้งของจำเลยที่ว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๓) เป็นความผิดเด็ดขาด ไม่เปิดโอกาสให้จำเลยสามารถพิสูจน์ความจริง ไม่มีบทยกเว้นโทษหรือยกเว้นความผิด เหมือนที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๙ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ขัดต่อหลักนิติธรรม และขัดต่อหลักการในระบอบประชาธิปไตย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง นั้น

เห็นว่า ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร คือการกระทำความผิดที่มีผลกระทบ ต่อประเทศชาติบ้านเมืองหรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านหรือต่างประเทศ เช่น การกระทำความผิดต่อสถาบันกษัตริย์ หรือประมุขของรัฐต่างประเทศที่มีสัมพันธ์ไมตรีกับประเทศไทย เป็นต้น ส่วนความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายนั้น คือ การกระทำที่ส่งผลกระทบกระเทือนต่อสังคม ทำให้สังคมเกิดความไม่มั่นคงและปลอดภัย หากปล่อยให้มีการกระทำความผิดเหล่านี้เกิดขึ้น ย่อมทำให้ บ้านเมืองประเทศชาติเกิดความวุ่นวายไม่สงบ เช่น การแบ่งแยกดินแดนหรือก่อวินาศกรรมให้เกิดความไม่สงบ หรือยุยงให้เกิดความบาดหมางระส่ำระสายในประเทศ เป็นต้น พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๓) เป็นกฎหมายที่ตราขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและปราบปรามการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวล กฎหมายอาญา ซึ่งประมวลกฎหมายอาญามีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองความผาสุกของประชาชนในสังคม หรือประเทศชาติเพื่อให้เกิดความมั่นคง ความสงบสุข สันติภาพ และสุขภาวะร่วมกันของคนในสังคม ประกอบกับลักษณะของการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นภัยที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ การปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย ของประชาชน อันเป็นการกระทำที่ส่งผลร้ายต่อประชาชนในวงกว้างในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง หรือผลกระทบที่เป็นผลร้ายอื่นที่ไม่เพียงแต่เป็นการกระทบต่อปัจเจกบุคคลเป็นการส่วนตัว การกระทำใดที่ทำให้เกิดความไม่มั่นคง ความไม่สงบสุข หรือกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนนั้น ย่อมกำหนดเป็นความผิดอาญาได้ตามความร้ายแรงแห่งการกระทำและเจตนา สำหรับการกระทำความผิด เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

ที่นำมากำหนดเป็นองค์ประกอบความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๓) นั้น รัฐมีความจำเป็นต้องให้การคุ้มครองเป็นพิเศษ เพราะหากมีการกระทำความผิดดังกล่าวผ่านระบบคอมพิวเตอร์แล้ว ข้อมูลที่เป็นความผิดอาจขยายวงกว้างไปสู่บุคคลอื่นซึ่งยังจะให้ความเสียหายหรือทำให้ความตื่นตระหนกของประชาชนขยายวงกว้างออกไป การกำหนดความรับผิดแก่ผู้กระทำความผิดเพิ่มขึ้นจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามประมวลกฎหมายอาญา ตั้งแต่มาตรา ๑๐๗ ถึงมาตรา ๑๓๕ หรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา ตั้งแต่มาตรา ๑๓๕/๑ ถึงมาตรา ๑๓๕/๔ กรณีจึงเป็นการนำบทกำหนดความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาบัญญัติเป็นองค์ประกอบความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ หากผู้กระทำได้นำเข้าข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นความผิดดังกล่าวเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ผู้กระทำอาจต้องรับผิดทั้งตามประมวลกฎหมายอาญาตามบทมาตราดังกล่าว และตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๓) ด้วย ซึ่งเป็นไปตามความร้ายแรงของการกระทำความผิด บทบัญญัติดังกล่าวจึงไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง อีกทั้งไม่ขัดต่อหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และมีใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้แต่อย่างใด ดังนั้น พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๓) จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๓) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง

(นายณกต เทพพิทักษ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ